

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Június' 13'dikán, 1823.

Spanyol Ország.

Marschal Moncey így folytatja közelebbi levelünkben elkezdett jelentését, melyet Geronából Május 25d. reggeli 4 órakor indított a' Hadi Miniszterhez:

A' Milans és Lobera 4000 emberből álló osztályairól említvén, miként támadták-meg Május' 24d. éjféli után két órakor, a' Matorót megszállott 1800 főből álló sereget, imígy adja-elő környülállásosan a' dolgot: „Egyik ellenséges osztály a' Barcelonai úton jött; a' másik azon dombokon terült-el, mellyek a' várost fedezik. Az első hátraszorítá előljáró csapatunkat, 's szinte a' külső - város' szélső házáig nyomult. A' 6d. könnyű Regimentünkbeli Voltigeur-Compania előg leve feltartóztatására. Gen. Marquis de Vence, a' 6d. könnyű gyalog Regimenttel 's a' 18d. Regiment lovas vadászokkal a' Barcelonai útra nyomult, ott az ellenséget megtámadta 's egész zavarba hozta. — Jobbról a' 7d. Línea-Regementnek egy Bataliona 's a' 6diknak négy Compániái, hasonló foganattal dolgoztak. Mindenféle futott az ellenség, szélythányván fegyvereit 's bútorait. A' csata' helyén 500 puskát, ugyan annyi patrontást és csakót 's számos kardot és lánscát találtunk. Az ellenség közül 150 embert tevének tehetlenné a' fegyver hordozásra. Egy zászló és öt száz ember kerülének hatalmunkba, kik között négy Tiszt találtatik.“

„Rövid időn bővebb tudósítást leszen szerencsém Exciáddal közleni ezen viadalról, melly az Ó Felsége hadvise-

lő népére újabb diessőséget vont, 's Ő kir. Herczegségének is elébe terjesztem majd azon kérelmeket, mellyeket Gen. Curial, a' magokat megkülönböztetett Tisztekre és közemberekre nézve fog hozzám küldeni. Seregeink mindnyájan illy felkiáltás közben rohantak az ellenségre: „Éljen a' Király!“ De különösen Gen. Vence, Oberster Hürel, a' 6d. könnyű Regiment Oberstere, Beaumont Úr a' 10d. Vadász-Regement Vezére és Oberster Tholose, a' General-Stáb Vezére, nagy dicsérettel említettnek a' Gróf Curial jelentésében.“

Marschal Moncey.

A' Toulousei Journal egy levelét közli Romagosának Ripollból Május 10dikéről, mellyet Báró d' Eroleshez írt, 's benne a' Május 5d. Szan-Quirsnél, Vich és Ripoll között történt ütközetről azt mondja, hogy csupán 400 embere volt 's megtámadóji 4000nél is felesebben valának; de mind e' mellett is darab ideig szerencsésen forgatta magát, mígnem a' sokkal nagyobb erőnek végre engedni kénytelenitvén, száz lépésre vonult alkalmas rendben vissza. Ezt írja továbbá a' jelentő, Adjutansának Bojol Úrnak magasztalására: A' mint ez a' Tiszt észrevehé, hogy 50 legény a' Hif-ármadabeliek közül futásnak eredett, hívont kardal rohant rájok, hogy megállíthassa. Kevéssel ezután, azt sejtvén, miként vonják magokat katonái a' kösziklák megé az ellenséges golyóbisok elől, egyedül állott-ki.

egy dombra 's szinte egy fertály óráig maga tartotta-li az ellenség' tüzelését, így biztatván embereit: „Ne bújjatok-el Larátaim! a' Militziák' golyóbisai nem kártékonyok.“ Látván végre, hogy egy Compania Voltigeur el akarja zárni visszamenetelét, még ekkor is 's mindaddig helyt állott, míg csak egyenes parancsolatot nem vett távozása iránt.

Május' 31d. a' Spanyolokhoz intézett következő Proclamatióját közli a' Moniteur az Angoulemi kir. Herczegnek a' francia Armada' Fő-Vezérének:

„Spanyolok! Minekelőtte a' francia Armada által jött volna a' Pyrenaeumokon, kinyilatkoztattam én a' nagylelkű spanyol Nemzetnek, hogy vele Franciaország nem háborúskodik. Megígértem, hogy úgy jövünk mint barátok és szövetségeseck, hogy az oltárolat újra felállíthassuk, a' Királyt megszabadíthassuk, az igazságot, rendet és békességet saját kívánságotok szerint helyreállíthassuk. Megígértem, hogy kinek kinek vagyonát tisztelethen, személyét bátorságban tartom, 's a' békességszerető lakosokat védelmezem. Spanyol Ország hitt szavaimnak. A' melly tartományokon keresztül jöttem, azokban a' francia vitézek, testvéri módon fogadtattak, 's a' közvélekedésből megértettétek, mennyire érdemlették ők azon fogadtatást, 's én is miként teljesítém ígéretemet.“

„Spanyolok! Ha Királyotok Fő-városokban volna, az én küldetetésem' nemes célja is csak hamar vége felé közelgetne, 's megszabadítván Ő Felségét, itten több dolgom nem lenne.“

„Az Ő Felsége távolléte miatt azonban más kötelességeim vannak.“

„Az Armada Fő-vezérsége az enyim; de bár melly szoros kötelek kapcsoljanak is engemet a' ti Királyotokhoz, a' mellyek

egyszersmind Francia és Spanyol Országokat is egybekötik; mind a' mellett is soha se igazgassa idegen azon tartományokat, mellyeket a' szövetséges hadviselők szabadítottak-meg.“

„A' határon kezdve szinte Madrit kapujig, a' kormány mindenütt oly becsületes Spanyolokra bízott, kiknek hívségeket ismeri a' Király, 's a' kik az ő háladatosságára, 's a' Népek tiszteletére, ezen veszedelmes környüállásokban még inkább számot tarthatnak.“

„Jelen van az idő, hogy azon Regenség, mellyre az Ország' kormánya 's a' rendes hadi erőnek rendbeszedése bízott, 's a' közös nagy munka felett — Királyotok megszabadítása iránt — velem együtt folytassa tanácskozásait, forma szerint 's állandóul felállíttassék.“

„Ő Felsége akaratját most meg nem tudhatjuk, 's a' tartományokat sem lehet tanács iránt megkérdeznünk, mert így a' Királyt és a' Népet terhelő gonoszok, még hosszabb időre halasztatnának.“

„Ezen különös környüállások között, mellyekre nézve az elmúltak, semmi sí-normértéket nem adnak a' kezünkbe, azt gondoltam, hogy legillendőbb, legnemzetibb 's a' Király előtt is legkedvesebb mód lenne, a' Castiliai és Indiai nagy Tanácsokat hírní-egvbe, mellyeknek széles kiterjedésű foglalatosságokbeli tulajdonosságai, az egész Országot 's a' tengerentüli birtokokat is magokban foglalják, 's a' Regenség tagjai' választásának gondját ezen Tanácsokra bízni, mint a' mellyeket Tagjainak rangjok 's politicalai helyzetéseik, függetlenekké tesznek.“

„Ennélfogva egybehívtam az említett Tanácsokat, mellyek majd tudotokra adják, a' kiket választani fognak.“

„Azon férfiak, kiket ők egyező akarral elválasztanak, minden szükséges hatalmakkal fel lesznek ruházttva, egészen amaz óhajtott napig, mellyben szá-

bad és boldog Királyotok, maga foglalatoskodhatik majd azon tárgyal, miként tehesse állandóvá királyi székét, megfundálván részéről azon boldogságot, mellyel Jobbágynak tartozik.“

„Spanyolok! Adjatok hitelt egy Bourbon szavainak. Az a' jóltévő Monarcha, ki engem tihozzátok küldött, nem választja - el azon óhajását, melly szerint az ő véréből lévő Királyotok' megszabadítását, 's a' Francia Országgal szövetséges nagy és vitéz Nemzetnek igazságos kívánságait, egyiránt szívén hordozza.“

Az Alcovendasi Fő Hadiszálláson, Május' 23d. 1823-

Lajos Antal.

Jún. elsőjén következő telegraphusi jelentést közöl a' Moniteur Madritből Május' 28dikáról.

A' Major Generális a' Hadi Miniszter
Ő Excjához.

„Gen. Vallin, tegnap reggeli hat órákor érte-bé Talavera de la Reynánál azon pártos seregeket, a' mellyek Madritből hátravonultak.“

„Ezen seregek 3000 Gyalogságból 's 500 Lovasokból állottak, kik bátran megtámadtatván, számos holtak, sok sebesek' 's 60 elfogottak' hátrahagyásával nagy hirtelenséggel hátravonultak. Az elfogottak között egy Oberstlieutenant is van több Tisztekkel együtt.“

„Tizenöt eleséges - szekeret is vetünk - el tőlök, és még a' hadi kasszajokat, mellyben 8000 Piaszter volt.“

„Egy későbbi levélben, melly Gironából Május 28d. indult 's a' Moniteurben Jún. 2d. közöltetik, ezek találtatnak: „Minckutána Mina elsőben Szan Felio de Sasserasha, 's onnan Moyába ment volna, Május 26d. korán reggel 2400 emberrel Vich alatt termett. A' várost csupán 400, nyolczadik Regimentbeli legény-

ség, 's a' Romagosa Batalionából négy Compánia, és így öszveséggel 800 ember védelmezte. Visszaüzetvén a' fő bejárásokról, némelly bástyákat akart megmászni, de ezzel sem mehetett semmire is. Délelőtti 11 órákor odébb állott St. Felio de Sasseras felé, a' csata helyen hagyván 60 emberét. Sebeseit, kiknek számok sokra mehet, magával vitte. Kézülünk öt ember holt-meg 's valami 30 kapott sebet. Romagosa és emberei vitézül forgaták magokat. Úgy látszik, a' kétségbeesés sugallotta Minának (ki a' mint hallik, sebet is kapott) ezen próbatételt.“

A' Moniteurnek Jún. 2diki számja szerint, így ír Marschal Monecy a' Hadi Miniszterhez :

Arens de Mar, Május 27d. 1823.

A' mint szerencsém vala jelenti Excádnak, Geronából elindultam Május 25d. délután Tordera felé, a' hova éjfélt után egy órákor érkeztem-meg. Kilovaglottam Hostalrich várának megkémlelésére, mellyet egy francia és egy spanyol Batalion ostromol. Az előtt való nap foglalák - el a' várost, melly egészen a' fellegvár ágyújinak irányában esik; a' városban két Granatéros Compania feküdt, mellyek kiverettek 's a' fellegvárba vonultak. Ez alkalmatossággal megkülönböztették magokat a' spanyol Royalisták, kiket Antonio Coll (Mosen - Anton) vezérelt. Ezen várban igen rossz a' víz, 's az őrizetnek ki ki kell rontani iható vizért egy forráshoz, melly az apró puskák irányába esik. Parancsolatot adtam az Ingenieur Generálisnak, valamint az ott helyben commandirozó Ingenieur Tisztnak is, vizgálnak - meg tüstént, vallyon végrehajthatnánk e munka által, hogy azon forrást sok ember veszteség nélkül, kezünkre kerithessük.

Gen. Curial nem győzi eléggé ma-
) (

gasztalni Ő Felségének azon seregeit, mellyek Matarónak, a' Lobera és Milans osztálya által lett váratlan megtámadtásakor, olly dicsőségesen kimutatták magokat.

Gen. Donnadieunek Manresából Május 24d. indított levelét vettem, mellyben jelenti, hogy Mina, ki az előtt való nap Surtában feküdt 3000 emberrel, Cellenten keresztül Avinónak tartott, és hogy azon seregeire, mellyek St. Feliu de Caserasba mentek, 's a' Vich, Ripoll és Berga közüli heczes tájékon hátra vonulni látszottak, reápuskáltak néhányszor a' miénk. Jelenti továbbá a' Generális, hogy mihelyt seregei kipihenik magokat, azonnal újra utána esik Minának, kinek teljes megverettetése csupán egy ütközetből függ.

A' St. Selenii és Grapollersi helyzetéseket meg fogom vizsgálni, mint a' melly helyeken, a' vett parancsolatoknál fogva, az ötödik osztálybeli seregek foglalnak majd állást.

Mind a' Moniteur mind a' többi Párizsi Ujságok közölnék Május 30d. hívnásban egy levelet, melly Madridból Május 23d. indult. A' levél' foglalatja im ez: „A' Bessieres hebehurgyasága, 's azon elkeseredés, mellyet általa a' nép között szerzett, arra kényszeríték Ő kir. Herczegségét, hogy Madridot egy nappal elébb szállotta-meg. — Ma reggeli öt óraker bévezetett néhány Bataliont Gen. Latour-Foissak, 's felváltatá a' constitutiós Gárdát. Dob 's muzsika adák tudtokra a' lakosoknak ezen történetet, mellyet ma nem vártak. Gen. Zayas veszedelemben forgott, hanem védelmet talált, 's minden baj nélkül elmehetett. Nem akarok abban próbát tenni, hogy lerajzoljam az örömmel és bódultságnak kiesapongásait, mellyeknek tanúja yalék; tenger nép töl-

tötte el az útszákát, 's a' szerencsének és és háladatosságnak jelei olly igaz számban 's erőben mutaták magokat, hogy gyakran könnyeket kelle hullatnom. De a' nép örvendezése, oh fájdalom, a' gyűlölség' érzésével vala elegyes, 's történetek némelly excessusok. Ha volna valami, a' mivel ezen siralmas excessusokat menthetné az ember, az egyedül a' lehetne, hogy a' nép igen gyűlöletesen ingereltetett. A' Bessieres vigyázatlan megtámadásából, ez előtt harmad nappal cregett kegyetlenkedések, — mellyeknek nyomai még most is láthatók, temetetlen hevervén mind ekkoráig az elhullottak — nem egyedülvaló okai a' nép elkeseredésének. Némelly emberek, kik nemcsak vélekedéscik, de még inkább vad cselekedeteik által, igen is ismeretesek, tekintet kezdének magoknak venni, 's a' mint ma látszik, sokan közülök, erőszakoskodásokat is követének-el. Ezen őrzöngés és váltmerőség még inkább elnehezíték a' nép bosszujának megzabolázhatását. Ezen czélból mindenek megtétettek; kemény rendszabások hozattak, 's katonájink szorosán teljesíték kötelességeket, mind azon sajnos állapot mellett is, mellyek akkor szolták magokat előadni, mikor a' bennünket szerető férfiakkal 's a' bennünket ölelő aszszonyokkal kéntelenítettünk keménységgel bánni. A' Junta által nevezetett Corregidor (Bíró) egy határozást bocsátott közre, mellyneél fogva az egybecsoportozások, a' „Muera!“ (veszssen!) kiállozások, és a' fegyver hordozás tilalmáztatnak. A' városnak minden fertályaiban két Biztos vigyáz, 's a' Patrol nagy ügyességgel jár-el kötelességében. Ő kir. Herczegsége holnap reggel 9 óraker tartja bójövetelét. Akkor az örömmel teljes kirontását várhatni. Ha az örömkialtások Sevilláig hatnak, úgy hiszem elnyomják a' Cortesek' szavát.“ — Utánírás. Május 24d. az Angoulemi Herczeg

a' Ricoleti kapun által tartotta bejövete-
lét 's a' Villa Hernosa nevű fogadóba
szállott.

~~~~~

A' Morning Chronicle szerint, a' spa-
nyol Ministerium már valósággal a' kö-
vetkezendő módon van elrendelve: Perez
de Castro, Státus-Miniszter; Zarco del
Valle, Hadi-Miniszter; Calatrava, Belső
Miniszter; Yandiola, Financz-Miniszter;
Vadillo, a' tengerügyi birtokok' Minisz-
tere.

Az anglus Courier így ír Május' 27d:
„Fontos leveleket vett tegnap Sevillából
a' Ministerium. Abisbal a' Constitutio
ellen nyilatkozatá - ki magát; hanem a'
Francziákhoz nem állott; a' szónak gyű-
löletes értelme szerint. Csupán javalla-
tokat tett az egység felől. Egészen hi-
deg vérrrel viseltetvén a' spanyol nép a'
Constitutióhoz 's annak barátjaihoz, az
Abisbal lépéséből azt húzhatjuk - ki, hogy
azon szerencsétlen Országnak környülál-
lásai rövid időn eligazittatnak. 'S ha ez
így leszen, 's az egész dolog a' spanyol
Nemzet becsületével 's függetlenségével
megegyezőleg végződik - bé, akkor egész
Európának szerencsét kívánunk, 's Lord
Greyt arra kérjük, fogadja - el sajnálkozó
részvételünket. — Utánírás, estvéli 8 óra-
kor. — Két Kurír érkezett újra Sevillá-
ból; ezek a' tengeren jöttek, 's Május
9d. és 15d. indultak. Azt a' hírt hozták,
hogy a' fojtelten uralkodás a' legmagasabb
fokra hágott, a' szökdőcs közönséges,
's pénz teljességgel nincs. Többé már,
sem Cadixtól sem a' Kanariai szigetektől
nem tart senki is. A' Király rövid időn
viszszanyeri szabadságát, 's a' Cortesek
capitulálnak. Spanyol Országnak egyik
szélétől a' másikáig triumphálnak a' Fran-
cziák.“

~~~~~

Madridban az a' hivatalos jelentés
tétetett közönségesse Május' 23d., hogy

a' Royalisták béméntek Toledóba, meg-
vervén előbb a' Constitutiósokat.

A' Párizsi levelek következő tudósi-
tásokat közölnek Május 31d. a' francia
seregeknek Arragoniában munkálódó 2d.
Ármada - testéről: „A' 6d. osztály, melly-
nek vezére Pamphile - Lacroix a' Cinca és
Segre vízének partjait szállotta - meg,
szemmel tartja a' Leridai és Montezoni
őrizeteket, 's a' Mina seregeinek bal szár-
nyát 's utólját fenyegeti. Ezen osztálynak
látására, minden Constitutiósok megfuta-
modtak, 's az erős helyekre vevék ma-
gokat. — A' Gen. Lieut. Gróf d' Arbaud-
Jonques' Brigadaja, melly a' 4d. és 13d.
Linea gyalog Regementekből áll, minden
constitutiós seregeket előzött Barbastro'
és Monzon' táján, 's az utóbbi erősség-
beli őrizetet szorosabban körülkerítette.
— A' Leridai ellenséges őrizetet, melly
nagy vizsgálódásokat akart tenni, annyira
körülményes közre szoritotta seregeinknek egy
osztálya, hogy alkalmasint nehezen te-
szzen próbát másodszor.

A' Quotidienné Jun. elsőjén egy, Bayon-
néből Május' 28d. indult levélnek ezen
kivonását közli: „A' Santonai ostromló-
sereget újra helyreállították a' Biscayai
spanyol - royalista seregek 's 2500 Fran-
cziák, és így Santona alatt most már több
fekszik 4000 embernél, a' szükséges Pat-
tanyússággal egyetemben. — Gen. Lon-
ga visszament 1500 Francziával Santan-
derbe. Nem azért hagyta ő el az említett
helyet, hogy emberei szökdőstek volna,
mint a' Liberálisok hírlelék, mert csupán
azon Tisztek voltak vele, a' kiket a' most
állítandó osztályhoz akar tenni. — A' Bis-
cayai Junta folytatja munkáját, 's már
számos hivatalokat bétöltött. — Ha igaz,
a' mit a' liberalis Ujságok minden nap
mondogatnak, hogy t. i. a' francia Ár-
madát, hátulról számos Guerillák bojgat-
ják, miként engedhetik ugyan azon Guer-
illák, hogy a' rendkívülvaló Kurírok öt-

ven óránál kevesebb idő alatt is eljönnek Madritból Bayonnéba, midőn a' Constitutionnak 1820beli helyreállítására olt, mindenkor nyolcz napban került ez az út a' rendes Kuriroknak.

A' közelebb nevezett Ujság még ezt írja Puycedából Május' 20d.: „A' Pablo Miralles haláláról szárnyalt hír csakugyan nem költemény. Cerverában rontott reá Május 15d. egy ellenséges osztály, mely Leridából Május 14d. virradóra indult-ki. Némellyek szerint, Miralles csupán egy Companiával volt, mások azt mondják, hogy 500 válogatott, de igen fáradt emberei voltak. Annyi azonban igaz, hogy a' Constitutionok kiprédálták Cervera városát. A' mint hallik, hat Papot is megölték. Azt is beszélik, hogy a' Miralles fia, megértvén az atyján elkövetett kegyetlenséget, keserűségében hat constitution foglyokat agyon lövetett. Minának Spiona is, ugyan így járt. A' Seo d' Urgeli Kormányzónak vitt ez levelet, mellyben az volt, hogy a' várat hagyja oda 's menjen Tarragonába.

A' Quotidienne nevű francia Ujság következő cikkelyt közöl Jún. 2d. „Ugyan azon szempillantásban, midőn megérkezett a' híre, hogy seregeink bementek Spanyol Ország' Fő-városába, a' liberális Ujságok azt állították, hogy a' Constitutionoknak 175,000 emberből álló Armadájok van készen a' Flészigelben. Wilson Anglus 5000 emberrel érkezett meg Galiciába, 's ezek Astrogánál 1500 francia szökevényekkel szaporodtak. Sőt állítások még többre is terjed, azt is mondják, hogy constitution Gen. Campillo, újra elfoglalta Santandert; a' Santona előtt felvő Hit-ármadabeliek egysültek ezen helynek pártos örízetével, végre, hogy Barcelonában kilencz hónapi eleség van, 's ennél fogva hosszasan ellentállhat a' Francziáknak, kik közül nagy számmal temetkezhetnek el alatta.“

Az Allgemeine Zeitung egy levelet közöl Párizsból Május' 30dikáról, mellyben a' többek között ezek találtatnak: „A' francia és anglus liberalis Ujságok mindent elkövetnek, hogy csalóka okoskodásaik által egybezarvarhassanak két meglett nagy dolgot azolnak szemeik előtt, a' kik uralkodnak, és a' kik uralkodás alatt vannak. Egyik az, hogy Spanyol Országnek nagyobb része, minden valóságos viadal nélkül elfoglaltatott, a' másik, hogy a' spanyol nép nem akarja a' Constitutiont. Ezek a' Liberalisok, kik azal tartották, hogy Napoleonnak legesudásabb plánumai is valósággal végrehajthatók, mikor az Orosz és a' Spanyol ellen hadakozott, nagy nehézségekre találának a' Cortesek' meggyőzésében. Nehézségek az igaz, vannak mindenütt; de honnan van, hogy azokat a' Liberalisok még a' legfonákabb dolgokban sem veszik észre magok körül, azonban a' Royalistáknak legszerencsésbb próbatételeiben is azonnal feltalálják? — Ez onnan van, mivel mesterek a' Sophistaságban. Mina és az ő Hadnagyai nem ütköznek meg, hanem a' hegyek között bujkálnak; és így Catalonia második vérengező Vendée lesz; mind a' mellett is, hogy az egész tartomány royalista gondolkozású 's Minának ellensége. Az Angoulemi Herczeg minden kardvágás nélkül bémegy Madritba, 's a' Liberalisok odahagyják a' Fő-várost; mellyért is ottan igazgatást nem állíthat-fel; mert a' Liberalisok nélkül, mint kiki tudja, semmihez sem lehet fogni; tapasztalta ezt a' Kamara, mikor az Oppositio hátra vonta magát. A' Cortesek nem maradhatnak meg Sevillában; a' Kanáriai szigetekre viszik fogva a' Királyt; és így soha sem lesz vége a' háborúnak, mert azon szigetekre, sem tengeri sem szárazsi hadi-erő nem liathat. A' spanyol Royalisták a' régi spanyol Corteseket akarják; így tehát össze nem fér-

het vele az Angoulemi Herceg, mint-hogy ő a' Liberalisok vélekedése szerint, a' francia két Kamarát akarja Madridban felállítani."

Nagy Britannia és Irlandia.

Irlandiának déli részében olly nagy mérsékben tartanak még mostis a' nyughatatlanságok, hogy csilapításokra Edinburghól és Glasgoból egy gyalog- és egy Lovas Regementnek kelle menni. Minthogy azonban ezen gyakran előkerülő lármákat, most már gondosabban kezdik vizgálni az Alsó-házban, 's számos tanúk is halgattatnak ki e' részben, lehet reményleni, hogy ha a' dolognak igaz fundamentomára jöhetnek, 's valóságos okát kitapogathatják, bizonyosan meg is fogják orvosolni.

Spanyol Amerika.

Curacaoból Apr. 8d. indult tudósítások szerint, spanyol kir. Gen. Morales még mind ellene van a' Columbiái Respublica hatalmának. Puerto - Cabello, Maracaibo 's több nevezetes helyek, mind ekkoráig birtokában vannak. Maracaibónak elvétele, annyira sajnosan esett a' Respublicának, hogy legjobb Tisztjét Gen. Montillát küldé a' legvágatottabb seregekkel a' városnak visszavevésére. De ezeket Morales semmivé tette, 's Montilla valami 60 Lovassal szabadúlhatott meg. Bajonettel támadta meg a' spanyol Generalis a' Columbiáikat, 's ezek annyira megijedtek ezen viadal nemétül, hogy azonnal elhánták fegyvereiket 's megadák magokat. Ezen hosszás háború miatt nagyon megcsökönt itten az európai kereskedés.

Magyar Ország.

József Ő Cs. K. Fő Herczagsége, Országunk' nagylelkű Nádor - Ispánja,

Pest Vármegyének gyűlés-palotájában, Felsőes Királyunk trónusa előtt, a' Ns. Marczibányi Nemzetség által szerzett jutalmakat a' magyar tudományos munkáért, Jún. 7d. kiosztotta. Egybegyűlének díszes nemzeti öltözetben a' Fels. Magy. Kir. Helytartó Tanácsnak csaknem minden tagjai, a' T. N. Vármegyének Tisztviselői, a' Ns. Városnak Előljáróji és a' kir. Universitásnak tudós Tanítóji. A' Marczibányi fundatióra ügyelő Választottságnak tagjai felmenvén Budára, mely tisztelettel megkértek Ő Cs. K. Fő - Herczagségét a' Nádor - Ispánt a' megjelenésre, a' ki azon váratlan örömmel lepte-meg a' Követséget, hogy nemcsak maga személyében jelenik-meg, hanem Ő Cs. K. Fő Herczagségével a' Fő Herczagnével, és Ferdinand Királyi Fő Herczaggal, Hazánk Hadi Fő Kormányzójával is kívánna díszesíteni ezen nemzeti inuapet.

Pestre érkezvén ált' a' felséges Vendégek, a' Választottság, és a' Ns. Vármegyé, 's a' Nemzeti Muzeum' Tisztjei által a' Vármegyé' palotájába bévezeitettek, a' hova midőn a' felséges uralkodó Hazának tagjai fényes udvari kísérettel beléptek, az őket óhajtvá váró-nagy gyülekezet, öröm elragadtatással sokszorozta az „Éljen!" kiáltásokat. Minekutána Ő Cs. Kir. Fő Herczagsége a' Nádor - Ispán, Nagymélt. Gróf Beckers Fő Udvari Mesterével, két Kamaras Urakkal és két Adjutánsokkal; a' Császári Fő Herczagné, Nagymélt. Gróf Révainé Fő Udvari Mesternéjével, és három Udvari Dámalakkal, kik a' Fő Herczagné példájára, igaz gyöngyökkel és drága kövekkel tündöklő gazdag magyaros öltözetjeikkel, az egész gyülekezet' figyelmét magokra vonták; és Ferdinand Királyi Fő Herczég, két Adjutánsaival, a' trónus előtt és mellett helyet foglaltak volna, Mélt. Szent-Királyi László Palatinalis Itélő-Mester, mint a' Választottságnak öregbik tagja,

jeles magyar beszéddel kifejtette a' nemzeti csinosodásnak hathatós fontosságát mind a' Fejedelemre mind a' Népre nézve, és a' megjelent fő személyeket, mint a' kik jelenléteikkel ezen csinosodást megbecsülni 's nagyobbra buzdítani méltóztattak, háladatos tisztelettel idvezlette. Azután a' Fő Jegyző Tek. Fejérvári József Úr felolvasta a' Jegyző-könyvből a' tudós Hazafijaknak 1819, 1820, 1821, és 1822d. esztendőben készített magyar Munkáikat és több másokat méltó dícsérettel megemlítvén, előadta, hogy a' jutalomra a' következők választottak, u. m. Tek. Tudós Mokry Benjámin Úrnak, egykor a' Pápai Collegiumban Historiai Professornak Biographiai Kézi Lexikona, melly négy részben, jeles válogatással készült; Tek. és Tudós Horvát István Úrnak, a' Nemzeti Muzéumnál lévő Bibliothecariusnak, Magyar Ország gyökere régi Nemzetségeiről írt, és fontos historiai felfedezésekkel magát megkülönböztetett Értekezései; Tiszt. Tudós Vályi Nagy Ferencz Úrnak, S. Pataki volt Professornak magyarra tett Homér Iliássza; Tek. Tudós Kövy Sándor Úrnak a' S. Pataki Collegiumban lévő Professornak a' Magyar Polgári Törvényről készített hasznos könyve.

Ezután Mélt. Szent-Királyi László Úr bemutatta Ő Cs. K. Fő Herczegségének a' jelenlévő Kövy és Horvát Urakat, minthogy időközben Vályi Nagy Úr megholt, Mokry Úr pedig, noha Pesten lakik, terhes betegsége által, a' megjelenéstől gátoltatott. Ekkor Ő Cs. K. Fő Herczegsége, magas érzésekkel és hathatós serkentésekkel teljes szép deák beszédet tartott, mellyben dícsőségesen uralkodó Felsőges Királyunknak 's sze-

retve tisztelt Felsőges Királynénknak, a' magyar nyelv' kimiveltetése iránt mutatott kegyelmes oltalmaikat szívreható szókkal magasztalta; a' magyar Mágásokat, Gróf Szécsényi Ferencz', Gróf Festetics György', Gróf Teleki Sámuel' és László', Gróf Pongráczné született Motesiczky Aszszony' jeles példájikkal buzdította, és a' magyar Tudósokat, a' nemzeti nyelv csinosítására buzgón serkentvén, a' jelenlévőknek a' jutalmakat bájos kegyes tekintettel kezeikbe nyújtotta. Erzékeny megilletődéssel fogadták a' Tudós Férjfiak ezen fő kegyelmet, és Kövy Úr nyílt szívvel említé, hogy minden ilyen tisztelet' reménysége nélkül dolgozott, és minthogy most Ő Cs. K. Fő Herczegsége kegyes volt ezen munkáját 's előbbi fáradozásait fő helybega-
gyással megbecsülni, annyival inkább lekötelezve érzi magát, azt mind önnön, mind a' magyar Tudósok' nevében, mélységes tisztelettel meghálálni. Horvát Úr pedig buzgó háladással említette Ő Cs. K. Fő Herczegségének, mint a' Magyar Muzéum Protectorának, hozzá mutatott kegyelmeit, a' magyar csinosodást emelő fogatos lépéseit, és ez által az egész Magyar Nemzetnek, Felsőges személye iránt való leköteleztetését, 's az abból származó nemzeti háladatosságot. Ezután felolvastattak a' folyó esztendőre tett Jutalom-kérdések 's Vályi Nagy Úr Özvegyének levele és Mokry Úrnak magamtegetése. Végre Brassói Miller Ferd. Jakab Úr, a' Nemzeti Muzéum' Directora, a' gyülekezet nevében, magyar nyelven jeles köszönetet mondott a' Fő Herczegi személyeknek az ő kegyes leereszkedésért. Így végződván a' gyűlés, a' Fő Herczegi személyek, számtalan örömkialtások és áldások között eltávoztak.

